

Rudīte Rinkeviča

E-kulturoloģija. Eiropas un nacionālā identitāte kultūras procesos

Materiāls izstrādāts
ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam "Cilvēkresursi un nodarbinātība"
prioritātes 1.2. "Izglītība un prasmes"
pasākuma 1.2.1. "Profesionālās izglītības un vispārīgās prasmes attīstība"
aktivitātes 1.2.1.2. "Vispārīgās zināšanu un prasmes uzlabošana"
apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. "Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana"
**Latvijas Universitātes realizētā projekta
„Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīgā izglītībā mācību priekšmetu
pedagogu kompetences paaugstināšana”**
(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003,
LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) stenošanai.
Rīga, 2010

III. Kultūras procesi un starpkultūru attiecības

Otrā mācību stunda

Eiropas un nacionālā identitāte kultūras procesos

Materiālu sagatavojusi Dr.philol. Rudite Rinkeviča

Faktori, kas var tu veicināt kopīgas Eiropas identitātes veidošanos:

- ” Eiropas kopīgais kultūras mantojums,
- ” demokrātiskās idejas,
- ” politiskās sadarbības sistēmas,
- ” multikulturālisma tradīcijas.

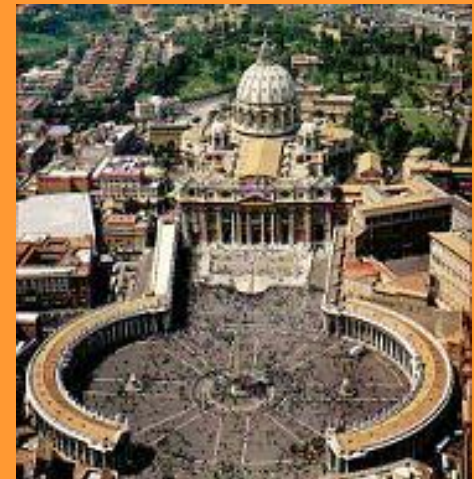
/mācību gr. Kulturoloģija, autori A. Rīgle, V. Purins,
I. Sviestīša, 2009, 270.lpp./

Eiropas kopējais kultūras mantojums . **seno grieķu un romiešu kultūras mantojums, kristīgās baznīcas tradīcijas**

www.vikidict.de

www.rigascelojumi.lv

www.uzdevumi.lv

Secinājums: **Eiropas tautām ir
daudzas kopīgas vērtības un
simboli.**

Demokrātijas idejas

ir dzimušas tieši
Eiropā un daudzu
gadsimtu laikā tās
tikuzas
pilnveidotas

Secinājums: demokrātijas radītās
vērtības varētu vienot Eiropas
sabiedrību.

**Politisko sadarbības sistēmu pamat ir
*solidāra valstu sadarbība,
bezrobežu zona lielā Eiropas daļā,
kopīga nauda EUR (eiro),
atvieglojumi preču, pakalpojumu un
darbaspēka kustībā.***

english.safe-democracy.org

Multikulturālisma tradīciju pamat ir idejas par etnosu autonomiju un tolerantu l dz spast v zanu.

Eiropas identitātes raksturošanai bieži izmantotie jēdzieni:

- “ **identitāte** – piederības izjūta, sevišķums, savdabīgums; personības brieduma rādītājs;
- “ **eiropocentrisms** . tikai savu kultūras vērtību atzina un to izplatīja citos valstīs, izmantojot dažādas varas mehānismus;
- “ **multikulturālisms** – jauna kultūras forma, kas radās 20. gadsimta 2. pusē migrācijas rezultātā.
Multikulturālisma galvenā ideja pamatojas faktā, ka *valstī, kurā dzīvo vairākas etniskās grupas ar atšķirīgām kultūrām, tiek saglabāts līdzsvars un neviena no kultūrām netiek apspiesta, kā arī tiek radīti labvēlīgi apstākļi kultūras attīstībai.*

Nacionālās identitātes pamatiezīmes:

1. vsturiskā teritorija jeb
tā vze,

2. kopīgā mītne un ar vsturiskā
saistītās atmiņas,

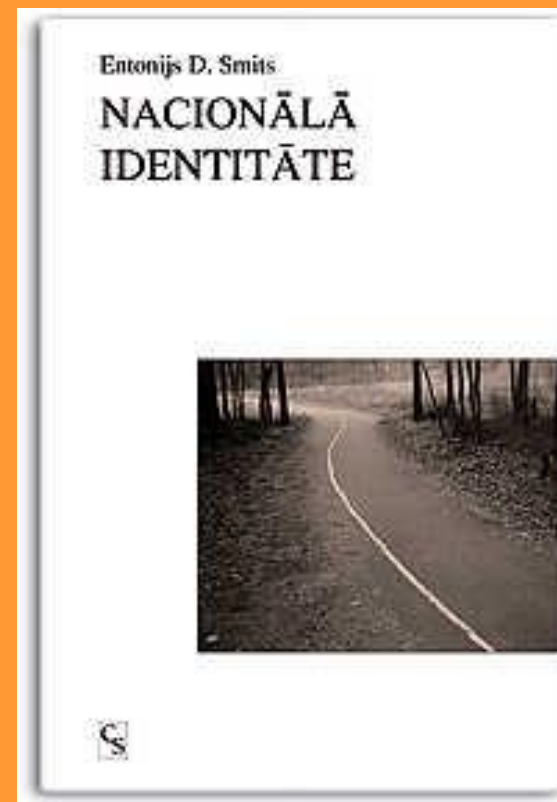
3. vienota tautas kultūra,

4. visiem sabiedrības locekļiem
vienādas likumgaitības un
pienākumi,

5. kopīga ekonomika ar iespēju
sabiedrības locekļiem pārvietoties
savas teritorijas robežos.

(E.D. Smits)

Pētījums:

Nacionālā identitāte - sabiedriska
parādība.

Neatkarīgi no tā, ko mēs saprotam ar
nacionālo identitāti, zīdne zināmais
saistīts ar kaut kādu politisku kopību
izjūtu, lai cik tā nemanāma un vāja.

Nacionālā kultūras identitāte .
sakārtota vertikālā sistēmā, kas
veidojusies etniskās grupas
garīgās dzīves un rituālu kolektīvā
tradīcijā .
Tā izpaužas, piemēram, valodā .

(P. Laišis)

Nacionālā identitāte ir ciezi saistīta ar **nacionālo pašapziņu**, ko var traktēt kā audzināšanas un personīgās dzīves pieredzes rezultātu veidotu apziņu

- par savu izcelsmi,
- savas tautas vēsturi,
- savu cilvēcisكو ٪as+,
- savām pilsoņa tiesībām un pienākumiem.

Nacionālās pašapziņas jēdziens ietver sevī arī **paškritiku**, - ja tā izpaliek, visu nepatīkamo un sliktos saskatām vienīgi citos.

Komentārijiet par tēmas Inetas Tunnes viedokli:

“Tauta, nācija ir indivīdam tuvākā cilvēku kopība pēc ģimenes, tās ietekmē veidojas viņa prāts, jūtas un griba.”

Etnisk identitāte

Etniskā identitāte ir cilvēka jēgas un domas par savu grupu, tautu, nāciju, - tas nav nekāds sprūds mums. Etniskā identitāte nevienam nevar ne aizdot vai aizņemt, ne atdot vai paņemt atpakaļ. To var tikai sargāt, stiprināt un bagātināt, lai nepazaudētu SEV, - esot savā zemē vai svešumā, cieši turoties pie savām saknēm, vai aujoties globalizācijas vājiem.

(A. Krasnā)

Attēls: www.tours.lv

Identitāte neeksist kaut kur ārpus tautas, tā nav abstrakta, bet mīt un
notiek mūsu pašos.

(R. Kļiņš)

www.apollo.lv, 01.03.2007

foto: *AFI*

Vai piekrītat viedoklim (kultūras socioloģe D. Beitnere),
ka sarunas par identitāti sabiedrībā un
kultūras aktivizācijā pērmācību periodos, kad
izjūtam apdraudētību vai nedrošību par
nākotni?

Tiek lietots arī dziens **Latvijas identitāte**. Iekaujoza nacionālā identitāte, latviskās, Latvijas un Eiropas identitātes konstruēšana. Tātad tā ir viena no vairākpakāpiju identitātem, ietverot etnisko, nacionālo, pārnacionālo identitāti.

Attēls: Ourns Is %Spektrs+, 04.05.2010, www.spektrs.com

Uz jautājumu par etnisko piederību es atbildam, neapzinot iedomot
vairākas sarunas biedru, vietu un laiku. Piemēram, ir situācijas kurš
Latvijas latgālis sevi dēvē par latgālieti, bet ir brīži, kad viņš sauks
sevi par latvieti. Un atbildēs nebūs izlikšanās vai divkosības. Vienkārši
atziņģis situācijas atbildei var būt dažādas nozīmes. Diez vai kāda
jāgabtu nosaukt sevi par latgālieti, runājot, piemēram, ar
iedzīvotāju. Un runājot, piemēsim, ar kādu Jaungvinejas papuasū, ar
latvietis drīz kā sevi nosauks par eiropieti, piebilstot, ka patiesībā viņš
tomēr ir latvietis.(--)

Bet jebkuram cilvēkam ir skaidrs, kuru etnosu viņš
pārstāv, neraugoties uz to, kur valodā runā, kam tic un kam pakauts,
vai ir izglītots, vai varbūt neprot ne lasīt, ne rakstīt.+

(I. Ņuvajevs)

**Miniet citas situācijas, kad atbildei par etnisko
piederību var būt dažādas nozīmes!**

Nacionālisms un etniskās identitātes raksturošanai bieži izmantotie **jēdzieni**:

- ” **nacionālisms** . etniski politiska ideoloģija, kas var ietvert gan nacionālās identitātes un vērtību aizsardzību, gan savas nacionālās vērtības zaudēšanu baidoties no citiem;
- ” **etniskais** - katrai tautai raksturīgais; tas, kas attiecas uz cilvēku grupu, ko vieno kopīga valoda, kultūra, reliģija, nacionālā piederība, sociālais statuss un/vai rase;
etniskie konflikti . konflikti, kuru pamatā ir nacionālitate, piederība pie kādas tautas;
- ” **tolerance** . iecietība pret citu uzskatiem, parādībām, ticību.

E-kulturoloģija

Literatūra:

Beitnere D. Vai latviezi ir tikai zemnieki? //Karogs, 2002.g.11.nr.

rgle A., Pur ns V., Sviesti a I. Kulturolo ģija. . R ga: RaKa, 2009.

rgle A., Pur ns V., Sviesti a I. Kulturolo ģija. Skolot ja gr mata. . R ga: RaKa, 2010.

La is P. Nacion l s kult ras identit te un multikult ras sabiedr ba./ Integr cija un etnopolitika. LU Filozofijas un sociolo ģijas instit ts. R ga: Jumava, 2000.

¥ ilters J., Lasmane S. Nacion l s identit tes komunik cija Latvijas kult ras telp . . E-gr mata, 2011.

Tunne I. Jauniezu pazapzi as dinamika un identit tes mekl jumi./ Person bas pazizj ta un identit te. R ga: SIA %M c bu apg ds+NT, 1998.

žurn l s %Psiholo ģijas Pasaule+, 2005.g.12.nr.

Vikip dija. lv.wikipedia.org